

Posudek diplomní práce Veroniky Bajgarové „Utopie a jejich význam v dějinách filosofie“

Diplomní práce Veroniky Bajgarové je věnována tématu utopií a utopismu ve velmi širokém záběru. Autorka popisu dějinný vývoj utopického myšlení i systémové rozčlenění utopií a činí to na základě četby bohatého pramenného materiálu. Tento přístup práci nutně rozdělí do tří částí. 1. Úvod a dějinný přehled, v němž nás autorka seznámí s jakýmsi stručným začleněním utopií do dějinného vývoje Evropy, 2. Rozbor jednotlivých utopických spisů, jehož cílem je připravit půdu pro srovnávací studii a 3. Komparativní část, kde jsou jednotlivé utopie porovnávány z různých hledisek. Je zcela v pořádku, že je každá část zpracovávána jiným způsobem a v jiném rozsahu. Přesto se domnívám, že i sama autorka cítí, že střední část jí zabrala příliš mnoho prostoru na to, že je koncipována jako popis, jakési převyprávění jednotlivých utopických děl. Přesto je třeba ocenit, že autorka tuto část zpracovala na základě pečlivého studia pramenů, jak o tom svědčí vhodně vybrané citace a postižení nejdůležitějších momentů zkoumaných spisů.

Za nejzdařilejší část práce považuji její úsek komparativní. V ní diplomantka prokázala schopnost překročit tradiční chápání problému utopie a vydat se vlastním směrem, i když je samozřejmě i tato část práce opřena o sekundární literaturu, především o Sackého a Tubera. Možná k tomu přispělo i napětí, které vzniká na základě rozdílného přístupu obou autorů k problému utopií – první je především historický, druhý filosofický, ale především, jak se domnívám, je to způsobeno autorčiným zájmem o téma, smyslem, který mu dává. Ten je nejlépe vyjádřen na samém konci práce, kdy mluví o nepřenositelnosti utopií do jiných kulturních prostředí v souvislosti s obtížemi, kterými v současné době procházíme.

Celkově práci považuji za zdařilou, přesto se však musím zmínit o některých nedostatcích, které celkové vyznění práce ruší. Pokud jde o problémy věcné povahy jde mi zejména o rozbor díla Machiavelliho, kde autorka na jedné straně vysvětluje, že lež, vražda a zrada jako prostředek nepatří k Machiavelliho systému vládnutí, zároveň ale na následujících stránkách na základě rozboru textu prokáže opak. Za diskutabilní považuji také zařazení Danta do vrcholné scholastiky právě v souvislosti s jeho utopií a jeho vyčlenění z „následujícího“ humanismu a výklad o proměně já v Boha a jeho obraz ve Fichtově filosofii. Bohužel časté jsou i nedostatky formální – překlepy (např. Braniboři – Traniboři), chyby v ypsilonech říše dobita, autoři dodaly.

Pro rozpravu u obhajoby navrhuji téma vymezení utopií a kritérií pro určení, zda nějaké dílo utopií je, nebo není. Např. je z vašeho hlediska utopií každá práce, která navrhuje opravy společenského uspořádání a vymezuje se proti stávajícímu stavu? Patří mezi utopie dílo Tomáše Akvinského „Ke králi Kyperskému“?

Diplomní práci kolegyně Bajgarové považuji celkově za zdařilou, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji klasifikovat stupněm velmi dobře.

Praha 27.4.2007

.....
Dr. Miloslava Blažková, CSc.